

Odnalezienie drogi do domu

Arkusze ćwiczeń

- **Grupa docelowa:** 10+ lat
- **Czas trwania:** 30 minut
- **Potrzebny materiał:**
  - Arkusze ćwiczeń
- **Kompetencja kluczowa:** umiejętność czytania i pisania

CELE OGÓLNE

- Rozwijanie umiejętności identyfikowania i organizowania kluczowych elementów tekstu narracyjnego (postacie, miejsce, działania, przekaz);
- Stymulowanie logicznego myślenia oraz ekspresji wizualnej i pisemnej poprzez wypełnianie mapy narracyjnej;
- Wzmacnianie umiejętności globalnego i osobistego rozumienia przesłania opowieści poprzez zintegrowane działania związane z analizą, refleksją i tworzeniem;

REALIZACJA

Ćwiczenie "Mapa narracyjna" wspiera zrozumienie struktury tekstu narracyjnego poprzez identyfikację i wizualne przedstawienie istotnych elementów: tytułu, scenerii, postaci, kluczowych wydarzeń i przesłania. Takie podejście ułatwia

Dofinansowane przez
Unię Europejską

movetia

Austausch und Mobilität
Echanges et mobilité
Scambi e mobilità
Exchange and mobility

**Plural
Words**

rozwój logicznego myślenia, wyrażania siebie i słownictwa i jest dostępne dla wszystkich uczniów, w tym osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dzięki wykorzystaniu pomocy wizualnych i AAC (obrazki, ikony, znaki).

1. Przygotowanie materiałów:

- Arkusz mapy narracyjnej - z dedykowanymi nagłówkami: tytuł, miejsce akcji, postacie, wydarzenia, przesłanie historii, rysunek.
- Karty obrazkowe lub ikony do wsparcia wizualnego (postacie, miejsca, działania itp.).
- Przykłady modeli do ukończenia, dostosowane do poziomu.

2. Dystrybucja materiałów:

- Każdy uczeń otrzymuje arkusz "Story Map".
- W razie potrzeby otrzymują wsparcie wizualne (zdjęcia, znaki, ikony), aby go uzupełnić.
- Uczniowie mogą pracować indywidualnie, w parach lub małych grupach, w zależności od poziomu zaawansowania.

3. Jak przebiega gra:

- Uczniowie wypełniają każdą sekcję mapy: nazywają historię, identyfikują miejsce, postacie, opowiadają główne wydarzenia, formułują lekcję lub lekcję na podstawie historii.
- Mogą narysować ulubioną scenę lub kluczowe elementy historii.
- Nauczyciel wspiera uczniów za pomocą pytań z przewodnikiem, znaków, ikon lub modeli.

4. Faza refleksji i konsolidacji:

- Uczniowie pokrótce prezentują swoją mapę, ustnie lub ze wsparciem wizualnym.
- Porównują i omawiają mapy jako grupa, aby wspólnie zrekonstruować historię.
- Ćwiczenie można kontynuować poprzez udramatyzowanie sekwencji lub stworzenie zbiorowego kolażu na podstawie wykonanych map.

POTENCJAŁ ROZWOJU UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE AAC

Ćwiczenie "Mapa opowieści" wspiera rozwój umiejętności komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC) poprzez wizualne, ustrukturyzowane i dostępne podejście, które wspiera zrozumienie i wyrażenie podstawowych elementów tekstu narracyjnego.

- **Struktura graficzna arkusza roboczego (z przejrzystymi nagłówkami):** zapewnia zorganizowane ramy, które ułatwiają orientację w tekście i wspierają sekwencyjne zrozumienie historii.
- **Obrazki, piktogramy i symbole wizualne:** mogą być wykorzystywane do identyfikacji miejsca akcji, postaci lub kluczowych wydarzeń, szczególnie w przypadku uczniów, którzy mają trudności z wyrażaniem się werbalnie.

- **Rysowanie:** staje się alternatywnym środkiem wyrazu dla dzieci, które mogą graficznie przedstawić ulubioną sekwencję lub wiadomość historii.
- **Język werbalny, niewerbalny lub migowy:** jest stymulowany na etapie prezentacji, kiedy każdy uczeń może wspierać swoją mapę, przyczyniając się do rozwoju funkcjonalnej komunikacji i pewności siebie.
- **Formułowanie wniosków wyciągniętych z lekcji ("Czego nauczyliśmy się z tej historii?"):** zachęca do osobistej refleksji i wyrażania własnych pomysłów, czy to w słowach, znakach, obrazach czy gestach.

Łącząc te kanały komunikacji – wzrokową, werbalną, gestykulacyjną – aktywność staje się narzędziem włączającym, które wspiera rozwój języka receptywnego i ekspresyjnego, ekspresji multimodalnej, spójności narracyjnej i aktywnego uczestnictwa każdego ucznia, niezależnie od jego poziomu rozwoju.

DALSZE KROKI

Dwie opcje dalszej pracy:

1. Prezentacja historii za pomocą gotowej mapy

Po wypełnieniu arkusza roboczego uczniowie mogą zostać poproszeni o zaprezentowanie mapy narracyjnej swoim kolegom z klasy – ustnie, z obrazkami, ikonami lub znakami. Każde dziecko może wyjaśnić (własnymi słowami lub przy wsparciu AAC), kim są bohaterowie, gdzie

rozgrywa się akcja, co wydarzyło się w historii i czego się nauczyło. To działanie wzmacnia spójność narracji, spersonalizowaną ekspresję i pewność w komunikacji.

2. Tworzenie komiksu lub inscenizowanej sceny

Na podstawie informacji zawartych na ukończonej mapie uczniowie mogą stworzyć komiks (ze zdjęciami, ikonami i krótkimi zdaniami), który opowiada wątek narracyjny historii. Alternatywnie mogą udramatyzować reprezentatywną scenę, używając gestów, mimiki, lalek lub gry cieni. Ćwiczenie to stymuluje kreatywność, ekspresję i współpracę, zapewniając inkluzywną przestrzeń do wyrażania się werbalnego i niewerbalnego, którą można dostosować do potrzeb uczniów korzystających z alternatywnych form komunikacji.

Rozszerzenie kreacji:

Możesz przekształcić całe mapy narracyjne w zbiorowy kolaż narracyjny, wyświetlany na tematycznej tablicy scenariuszy. Każdy uczeń lub grupa wnosi swój fragment (tytuł, postacie, miejsce akcji, ważne wydarzenie lub wyciągniętą lekcję), zilustrowany rysunkiem, ikoną, obrazkiem lub tekstem. W ten sposób powstaje szeroka reprezentacja wizualna, która w przystępny i kreatywny sposób odtwarza historię Jasia i Małgosi.

Ćwiczenie może być kontynuowane poprzez stworzenie spersonalizowanej mini-książeczki z bajkami: każde dziecko przekształca swoją mapę w książeczkę z obrazkami, w której każda strona odpowiada nagłówkowi (np. "Gdzie rozgrywa

się historia?", "Kim są postacie?", "Co się stało?", "Czego się nauczyliśmy?").

Uczniowie mogą dodawać obrazki, kolory, znaki lub ikony, w zależności od stylu komunikacji.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

movetia

Austausch und Mobilität
Echanges et mobilité
Scambi e mobilità
Exchange and mobility

Plural
Words

Mapa narracyjna

Lokalizacja:

Znak:

Rysunek:

Tytuł opowiadania

Czego dowiedzieliśmy się z tej historii?

Zdarzenia losowe:

Dofinansowane przez
Unię Europejską

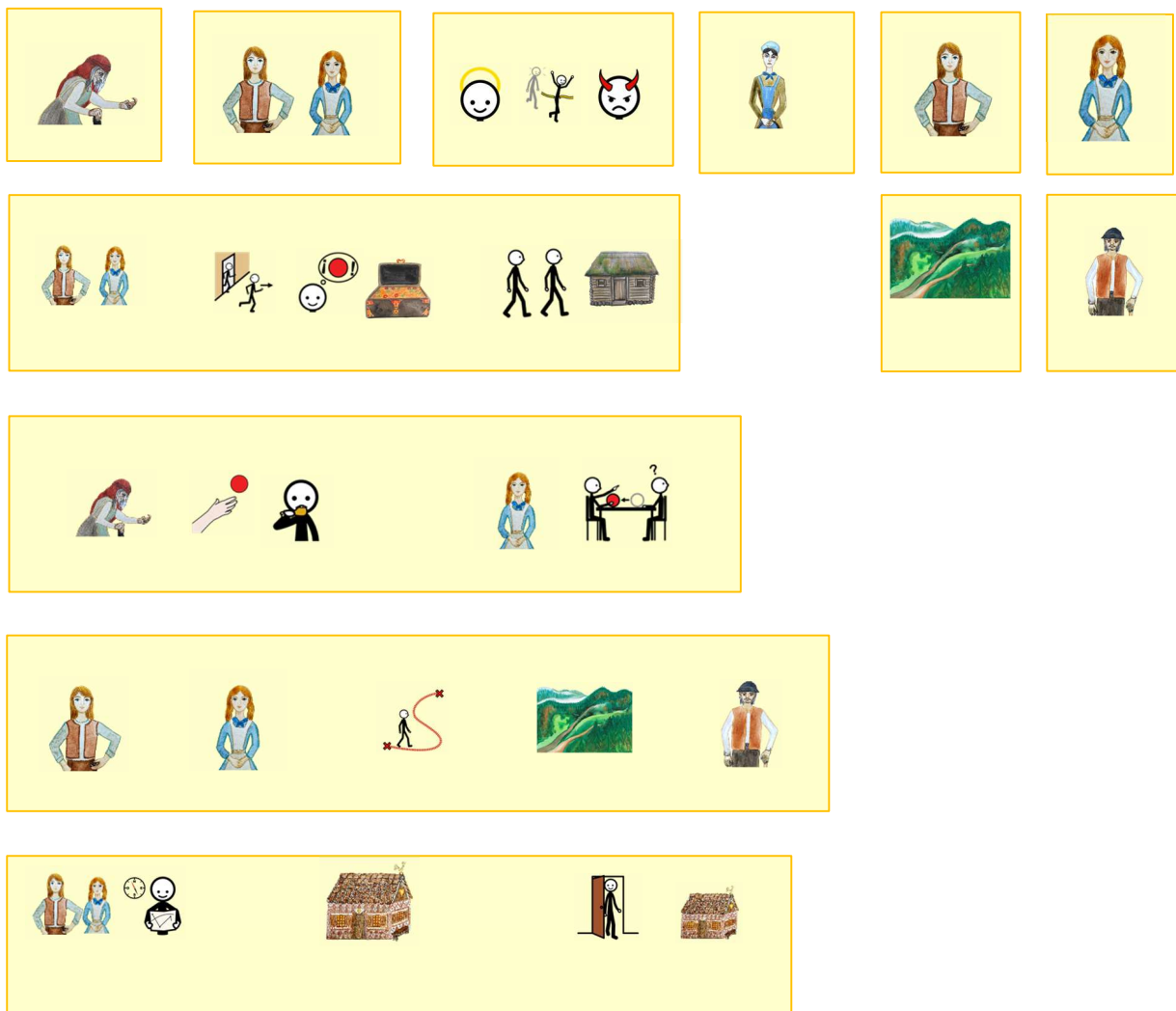
movetia

Austausch und Mobilität
Echanges et mobilité
Scambi e mobilità
Exchange and mobility

**Plural
Words**

POZIOM 1

Uczniowie zapoznają się z poniższymi kartami i przykleją je w odpowiednim miejscu na mapie.

The pictographic symbols used are the property of the Government of Aragón and have been created by Sergio Palao for [ARASAAC](http://www.arasaac.org) (<http://www.arasaac.org>), that distributes them under [Creative Commons License BY-NC-SA](#).

Dofinansowane przez
Unię Europejską

movetia

Austausch und Mobilität
Echanges et mobilité
Scambi e mobilità
Exchange and mobility

**Plural
Words**

POZIOM 2

Uczniowie zapoznają się z poniższymi kartami i przykleją je w odpowiednim miejscu na mapie.

czarownic

Jaś i Małgosia

Dobro zwycięża zło.

macocha

las

Jaś

Małgosia

Dzieci uciekają, znajdują złoto i wracają do domu.

ojciec

Wiedźma chce je zjeść, ale Małgosia ją podstępuje.

Jaś i Małgosia zostają zabrani do lasu przez ojca.

Znajdują domek z piernika i wchodzi do środka.

